

ORGANSKO U SRCU BAČKE

organska proizvodnja

Jasna Hekel dipl. biolog

Poljoprivreda, kao najvažnija i strateška privredna grana, ima za cilj proizvodnju kvalitetne i zdravstveno–bezbedne hrane.

Međutim, svedoci smo da je prekomerna, nekontrolisana, često i nestručna upotreba sintetičkih sredstava za zaštitu i đubrenje u proizvodnji hrane ugrozila njenu bezbednost i kvalitet, zdravlje ljudi i životinja, kao i prirodne cikluse neophodne za opstanak života na zemlji.

Definicija:

„Organska proizvodnja je celovit sistem upravljanja farmom i proizvodnjom hrane koji kombinuje najbolje ekološke prakse, visok nivo biološke raznolikosti, očuvanje prirodnih resursa i primenu visokih standarda koji se tiču dobrobiti životinja, a metod proizvodnje je u skladu sa željom određenog potrošača da kupi proizvode koji koriste prirodne sastojke i do kojih se dolazi na osnovu prirodnih postupaka.“

Iz Akcionog plana za budućnost organske proizvodnje u Evropskoj uniji (Evropska komisija, Brisel, mart 2014).

Organska proizvodnja je sistem održive poljoprivrede koji se bazira na visokom poštovanju ekoloških principa putem racionalnog korišćenja prirodnih resursa, upotrebe obnovljivih izvora energije, očuvanja prirodne raznolikosti i zaštite životne sredine. Ona teži uspostavljenju zatvorenog sistema biljno–stočarske proizvodnje.

Metode:

Organske proizvodnje podrazumevaju primenu prirodnih postupaka i supstanci, a ograničavaju ili potpuno eliminišu upotrebu sintetizovanih sredstava.

VERMICOMPOST

**GREEN LEAF
MANURES**

CROP ROTATION

MANURES

**ORGANIC
FARMING**

**BIOLOGICAL
MANAGEMENT**

BIOFERTILIZERS

**ANIMAL
HUSBANDRY**

Za razliku od konvencionalne, organska proizvodnja zasniva se na biološkoj ravnoteži sistema zemljište–biljka–životinja–čovjek. Samim tim, čuva se zdravlje ljudi i ostalog živog sveta, agro–ekološki sistem i prirodni ciklusi u prirodi.

Zahtev za organski proizvedenom hranom je u konstantnom porastu kao reakcija na saznanje o negativnim efektima ustaljenih načina proizvodnje. Podaci o štetnosti pesticida i činjenica da veštačka đubriva mogu sadržati radioaktivne materije su pospešili nov način proizvodnje kojim se izbegavaju ove opasnosti. Organska proizvodnja bez upotrebe insekticida, pesticida, fungicida i veštačkih đubriva, regulatora rasta, hormona, antibiotika i genetski modifikovanih organizama predstavlja ultimativni izbor svake nacije koja vodi računa o sopstvenom zdravlju.

Istorija organske poljoprivrede:

- 1990 godine se osniva prvi sajam organskih proizvoda BIOFACH u Nirnbergu, Nemačka (sada najveći svetski sajam organskih proizvoda).
- 1991 godine donesena je prva zakonska regulativa u EU o organskoj proizvodnji ECC No. 2092/91.
- 1992 godine doneseni su prvi propisi ECC No. 2078/92 o subvencijama za organsku poljoprivredu u EU u okviru agroekoloških mera podrške.
- 1996 godine pojava bolesti ludih krava (BSE) daje veliki zamah razvoju organske poljoprivrede u svetu.
- 1998 godine pokrenuti su mnogobrojni istraživački projekti u EU.
- 2010 godine je objavljen Evropski Akcioni Plan za Organsku poljoprivredu.

Osnovne principe za razvoj organske poljoprivrede postavio je IFOAM (Međunarodna federacije pokreta za organsku poljoprivredu). Na ovim standardima zasnivaju se regulative EU, zatim Codex Alimentarius, kao i Zakon o organskoj proizvodnji i organskim proizvodima Republike Srbije.

Organska proizvodnja u Srbiji je sve popularnija i ekonomski značajnija, a zahvaljujući potencijalima koji se pre svega ogledaju u usitnjenom posedu i zemljištu koje nije kontaminirano štetnim materijama, ovaj vid poljoprivrede može značajno doprineti razvoju ruralnih područja, a time i poljoprivrede uopšte.

PROPISI

Organska proizvodnja je zakonski uređena i kontrolisana proizvodnja.

Proizvodnja organskih proizvoda u Republici Srbiji regulisana je Zakonom o organskoj proizvodnji. (*"Sl. glasnik RS", br. 30/2010 i 17/2019 – dr. zakon*)

Ovaj zakon i podzakonski propisi uređuju ciljeve i načele organske proizvodnje, metode organske proizvodnje, kontrolu i sertifikaciju, preradu, obeležavanje, skladištenje, prevoz, promet, uvoz i izvoz organskih proizvoda

Sistem kontrole organskih proizvoda u Srbiji je uspostavljen po ugledu na sistem kontrole koji je propisan regulativama Evropske unije.

NADLEŽNE INSTITUCIJE

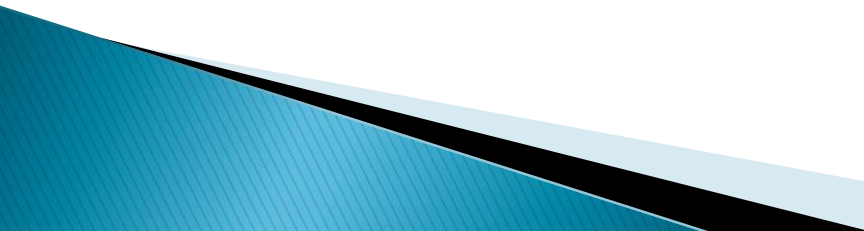
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede je nadležno za organsku proizvodnjo.

PODELE:

- Odsek za označavanje hrane, šeme kvaliteta poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda i organsku proizvodnjo;
- Odeljenje poljoprivedne inspekcije za organsku proizvodnjo;

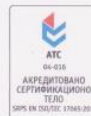
Metode organske biljne proizvodnje

obuhvataju izbor vrsta i sorti bilja;

- ▶ plodored;
 - ▶ sisteme obrade zemljišta;
 - ▶ sredstva i način đubrenja;
 - ▶ sistem održavanja plodnosti zemljišta;
 - ▶ način suzbijanja biljnih bolesti, štetočina i korova;
 - ▶ način sakupljanja divljih biljnih vrsta iz prirodnih staništa.
-

SERTIFIKACIJA

Sertifikat je pismeno uverenje koje izdaje ovlašćena kontrolna organizacija kojim potvrđuje da je organski proizvod proizveden u skladu sa Zakonom o organskoj proizvodnji. Sertifikat se obnavlja u skladu sa definisanim odnosom i regulisanim obavezama između operatera i kontrolne organizacije.

CERTIFICATE OF ORGANIC PRODUCTION

SERTIFIKAT O ORGANSKOJ PROIZVODNJI

Issued to the operator according to Article 33(3) of (EC) Regulation
834/2007

izdat proizvođaču u skladu sa Članom 33(3) (EC) Regulative 834/2007

Operator/Proizvođač: Omladinski edukativni centar
Address/Adresa: Branka Miljkovića 106/2
18000 Niš
Serbia/ Srbija

Certificate No./Broj sertifikata: E-579/16-17-01

Production type/ Vrsta proizvodnje: D: Processed agricultural products for use as food/ D: Preradeni poljoprivredni proizvodi koji se koriste kao hrana
Activities/aktivnosti: Wild crafting, processing, trade and export/ sakupljanje divljeg bilja, prerada, stavljanje u promet i izvoz

Organic Control System has performed inspection(s) at the above named operator and found that the applied methods of production are in line with production rules equivalent to (EC) Regulations 834/2007 and 889/2008: OCS Organic Production Standard and Applied Control Measures, v.3.

I Organic Control System je sprovelo kontrole kod gore navedenog proizvođača i ustanovio da su primenjeni metodi proizvodnje u skladu sa standardom koji je ekvivalentan (EC) Regulativama 834/2007 i 889/2008: OCS Standardi organske proizvodnje i primenjene mere kontrole, v.3.

Product/Proizvod	Status
Plants from wild collection and their products according to Annex/ divlje biljne vrste i njihovi proizvodi u skladu sa prilogom	Organic

Inspection date(s)/ Datum(i) kontrole: 30-31.10.2017.

Organic Control System control body code is RS-BIO-162 and it must be used on all labels and other documents related to sales of certified organic products. / Kod kontrolnog tela Organic Control System je RS-BIO-162 i mora da se koristi za obeležavanje svih sertifikovanih organskih proizvoda i prateće dokumentacije vezane za prodaju.

Only the original certificate is valid. All copies must be marked as such. / Sertifikat je važeći samo u originalu. Sve kopije moraju da se obeleže kao takve.

Place and date of issue
/Mesto i datum izdavanja:
Subotica, 18.21.2017.

Certificate valid until
/ Sertifikat važi do: 17.12.2018.

Director/Authorized person

ORGANIC CONTROL SYSTEM

TRG CARA JOVANA NEŠADA 15•24000 SUBOTICA, SRBIJA•TEL:+381 24 521 130•MOB:+381 60 045 61 30
ADMINISTRACIJA@ORGANICA.RS•OCS.SUBOTICA@GMAIL.COM•WWW.ORGANICA.RS
KOD: RS-BIO-162

ZAŠTO SERTIFIKAT

- ▶ Sertifikat je jedina garancija potrošaču da je organski proizvod proizveden u skladu sa standardima organske poljoprivrede i da je nosilac sertifikata kontrolisan u skladu sa propisima o organskoj proizvodnji. Sertifikat ima rok važenja.
- ▶ Dobijanjem sertifikata od ovlašćene organizacije stiče se pravo na korišćenje nacionalnog znaka „organski proizvod“ i logotipa sertifikacionog tela na ambalaži proizvoda. Obeležavanje proizvoda je važan element sertifikacije.

PRAVILNO OBELEŽAVANJE

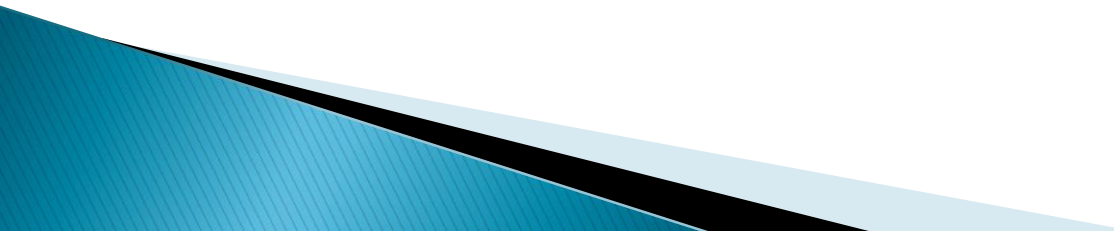
- ▶ Funkcija pravilnog obeležavanja je da na tržištu, praktično odvoji organske proizvode od ostalih „lažnih” organskih, kako potrošači ne bi bili dovodjeni u zabludu. Zbog toga deklaracija mora sadržavati sve informacije u skladu sa propisima na osnovu kojih će kupac proceniti da kupuje sertifikovan organski proizvod.
- ▶ Ukoliko se proizvodi iz organske proizvodnje uvoze, pored posedovanja sertifikata nadležnog organa zemlje porekla organskih proizvoda, uvoznik je dužan da obezbedi i potvrdu koji mu izdaje ovlašćena organizacija na njegov zahtev.

KAKO DO SERTIFIKATA

U skladu sa Zakonom o organskoj proizvodnji Ministarstvo poljoprivrede ovlašćuje kontrolne organizacije za obavljanje poslova kontrole i sertifikacije u organskoj proizvodnji. Spisak se objavljuje u Službenom glasniku.

O njima se informisati na web stranicama Ministarstva poljoprivrede

KO SPROVODI KONTROLU

- ▶ Kontrolu i sertifikaciju organske proizvodnje u Republici Srbiji sprovode ovlašćene kontrolne organizacije.
 - ▶ Ovlašćene kontrolne organizacije su nezavisna pravna lica ovlašćena od strane nadležnog Ministarstva za obavljanje poslova kontrole i sertifikacije organske proizvodnje i akreditovana od strane ATS-a (Akreditacionog tela Srbije).
-

Neke od njih su:

- ▶ Ecocert Balkan, doo Beograd
- ▶ Centar za ispitivanje namirnica, doo Beograd
- ▶ TMS CEE, doo Beograd

Potencijalnim proizvođačima organskih proizvoda na raspolaganju su razna udruženja za pomoć prilikom sertifikacije i svih nedoumica u vezi organske proizvodnje: Jedna od najpoznatijih je Nacionalna asocijacija Za organsku proizvodnju SERBIA ORGANICA
<https://serbiaorganica.info/>

Hvala na pažnji